

Sygn. akt VIII U 2641/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 września 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do obliczenia wysokości jego emerytury z uwzględnieniem do okresów składkowych, okresu jego zatrudnienia w Zakładach (...) w B. na podstawie umowy o naukę zawodu od 1 września 1968 r. do 24 czerwca 1971 r., począwszy od 15 sierpnia 2013 r.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt. VIII U 2641/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.09.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), odmówił ubezpieczonemu J. K. (K.) zaliczenia do stażu pracy, wpływającego na wysokość emerytury, okresu nauki zawodu w (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących Zakładów (...) w B. okresu od 1968 r. do 1971 r., z uwagi na brak przedłożenia przez skarżącego indywidualnej umowy o praktyczną naukę zawodu, która potwierdzałaby okoliczność zatrudnienia w w/w okresie.

Od w/w decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony. Skarżący zażądał zaliczenia do stażu okresów składkowych okresu nauki w (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących Zakładów (...) w B. w latach 1968-1971. Ubezpieczony wskazał, że posiada dowody na powyższą okoliczność, tj. świadectwo ukończenia (...) Szkoły Zawodowej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

W okresie od 1.09.1968 r. do 23.06.1971 r. odwołujący uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej dla Pracujących Zakładów (...) w B..

Uczniowie (...) Szkoły Zawodowej dla Pracujących Zakładów (...) w B., w tym ubezpieczony, podpisywali umowę o naukę zawodu, obowiązującą na czas nauki. Na mocy postanowień zawieranych umów, uczniowie w/w placówki byli obowiązani wykonywać w ramach zajęć praktycznych pracę w wymiarze nie większym niż sześć godzin dziennie, za wynagrodzeniem wynoszącym w pierwszym roku nauki około trzysta złotych miesięcznie. Warunkiem bezpłatnego pobierania nauki było zobowiązanie się uczniów do podjęcia pracy po ukończeniu szkoły przyzakładowej, w wymiarze co najmniej jedenastu miesięcy. Absolwencie szkoły przyzakładowej dzieleni byli pomiędzy (...) oraz (...), stanowiące części Zakładów (...), w których wykonywano odrębne rodzaje robót, co determinowało również dwutorowy sposób szkolenia pracowników młodocianych.

Z obowiązującego wówczas programu nauczania wynikało, że w każdym roku nauki uczniowie odbywali zajęcia teoretyczne i praktyczne. Każdego roku ilość godzin praktycznej nauki zawodu zwiększała się.

Praktyki zawodowe odbywały się w warsztacie położonym w odległości około 40 metrów od szkoły przyzakładowej. Warsztat ten dzielił się na dwie hale, tj. przeznaczoną do wykonywania robót frezerskich (tzw. „frezarnia”), oraz służącą wykonywaniu robót ślusarskich. Uczniowie podczas praktyk byli nadzorowani przez instruktora praktycznej nauki zawodu.

Od drugiej klasy szkoły zasadniczej uczniowie wykonywali roboty mające na celu realizację zamówień zleconych Zakładom (...) w B., przy których działała szkoła przyzakładowa.

Skarżący ukończył (...) Szkołę Zawodową dla Pracujących Zakładów (...) w B. w dniu 23.06.1971 r. w zawodzie ślusarz-mechanik.

W związku z zakończeniem kształcenia w w/w szkole odwołujący został przekazany do (...).

W dniu 5.05.1982 r. wydano świadectwo pracy, zaświadczające, że J. K. w okresie od dnia 1.09.1968 r. do dnia 24.06.1971 r. wykonywał pracę na stanowisku uczeń – ślusarz mechanik.

W piśmie z dnia 1.04.2014 r., podpisanym przez S. Z. umocowanego do reprezentowania (...) S.A., będącego następcą prawnym Zakładów (...) w B. S. Z., że podstawą wydania świadectwa pracy J. K. było pismo Zespołu Szkół (...) w K., który posiada akta osobowe uczniów, którzy nie podjęli pracy w Zakładach (...) po ukończeniu Szkoły Przyzakładowej. W w/w piśmie informuje się, że z uczniami w/w szkoły zawierane były umowy o naukę zawodu na podstawie treści art. 99 ustawy z dnia 2.08.1958 r. o nauce zawodu, przyuczenia do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. nr 45, poz. 226).

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o: akta organu rentowego, zeznania R. R., przesłuchanie ubezpieczonego, informację (...) S.A. z dnia 1.04.2014 r., pełnomocnictwo udzielone S. D. Zarządzającemu przez Prezesa Zarządu (...) S.A., informację Zespołu Szkół (...) w K. z dnia 7.04.2012 r., zaświadczenie Zespołu Szkół (...) z dnia 3.04.2014 r. oraz arkusz ocen i ewidencji uczniów.

Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę prawdziwych ustaleń w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Po myśli art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową, za które to okresy została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Ponadto zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 za okresy składkowe uważa się okresy zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975r.

Natomiast, jak stanowi art. 190 i 191 Kodeksu pracy młodocianym w rozumieniu kodeksu jest osoba, która ukończyła 15 lat, a nie przekroczyła 18 lat. Zabronione jest zatrudnianie osoby, która nie ukończyła 15 lat. Młodociany nie posiadający kwalifikacji zawodowych może być zatrudniony tylko w celu przygotowania zawodowego.

W myśl § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 września 1974r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zwanych w dalszym ciągu "młodocianymi", może odbywać się w zakładach pracy jako nauka zawodu, bądź przyuczenie do wykonywania określonej pracy.

Dalej zgodnie z § 1 pkt 1 powyższego rozporządzenia, zakład pracy jest obowiązany zawrzeć z młodocianym umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, która powinna określać:

1. rodzaj przygotowania zawodowego (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy),
2. czas trwania przygotowania zawodowego,
3. sposób dokształcania teoretycznego młodocianego,
4. wysokość wynagrodzenia.

Podobnie przewidywała obowiązująca w spornym okresie, tj. przed wejściem w życie Kodeksu pracy, ustawa z dnia 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. z 1958r. Nr 45, poz. 226).

Powyższe znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie sądowym, m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 lutego 1993r. (sygn. akt III AUr 45/93, OSA 1993/7/27), zgodnie z którym okresem składkowym, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 października 1991r. o rewaloryzacji rent i emerytur, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) jest taki okres zatrudnienia młodocianego, w którym łączy on obowiązki wynikające z nauki zawodu ze statusem pracownika, a także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2000r. (sygn. akt II UKN 349/99, OSNP 2001/11/398), zgodnie z którym przy ustalaniu okresu składkowego na podstawie art. 2 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) należy badać spełnienie warunków określonych w przepisach o zatrudnieniu młodocianych, obowiązujących w okresie wskazanym przez zainteresowanego jako okres zatrudnienia.

Reasumując, okresy zatrudnienia młodocianych przed dniem 1 stycznia 1975r. (tj. dniem wejścia w życie kodeksu pracy, w którym uregulowano kwestie zatrudniania młodocianych) mogą być traktowane jako okresy składkowe tylko w razie spełnienia warunków określonych w przytoczonych aktach prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1999 r., II UKN 593/98 (OSNAPiUS 2000, nr 12, poz. 485);

Okolicznością sporną w niniejszej sprawie jest ustalenie, czy okres pobierania nauki przez ubezpieczonego w od dnia 1.09.1968 r. do dnia 23.06.1971 r. podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia, jako okres składkowy, od którego uzależniona jest wysokość emerytury.

Sąd stwierdził, że istnieją uzasadnione podstawy do uwzględniania przy obliczaniu stażu zatrudnienia odwołującego, okresu pobierania nauki przez skarżącego w (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących Zakładów (...) w B..

Z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego wynika, że w latach 1968 - 1971 ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o naukę zawodu.

Uczniowie szkoły przyzakładowej do której uczęszczał odwołujący, z chwilą podjęcia nauki mieli obowiązek podpisania umowy o naukę zawodu, na mocy której w trakcie zajęć praktycznych wykonywali pracę za którą przysługiwało wynagrodzenie, co odbywało się w wymiarze do sześciu godzin dziennie. Powyższe skłoniło Sąd do uznania okresu nauki skarżącego, przypadającego na lata 1968 - 1971 za pracę świadczoną przez młodocianych, która kwalifikuje się jako okres składkowy, podlegający zaliczeniu do okresu zatrudnienia.

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt braku posiadania przez skarżącego indywidualnej umowy o naukę zawodu za w/w okres.

W postępowaniu odwoławczym przed Sądem, nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd w pełni podzielając stanowisko wyrażone w powyższym orzeczeniu ustalił, za pomocą innych środków dowodowych aniżeli indywidualna umowa o praktyczną naukę zawodu, że skarżący faktycznie był w okresie spornym zatrudniony jako młodociany pobierający naukę zawodu. Fakt zatrudnienia ubezpieczonego w ramach indywidualnej umowy o praktyczne wykonywanie zawodu potwierdzają nie tylko zeznania świadka i przesłuchanie ubezpieczonego, ale również zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym zaświadczenie z dnia 3.04.2014 r. wydane przez Zespół Szkół (...), świadectwo ukończenia szkoły przyzakładowej, a także ewidencję uczniów w której zaznaczono, że po ukończeniu nauki skarżący został przeniesiony do (...). Sąd rozstrzygając niniejszą sprawę miał również na uwadze pismo z dnia 1.04.2014 r. przesłane przez (...) S.A. będące następcą prawnym Zakładów (...) w B.. W w/w piśmie zaświadcza się, że Zespół Szkół (...) w K. posiada akta osobowe uczniów którzy nie podjęli pracy w Zakładach (...), a także fakt zawierania z tymi uczniami szkoły przyzakładowej, do której uczęszczał również ubezpieczony, umów o naukę zawodu. Z kolei mając na uwadze zapis widniejący w ewidencji uczniów, wskazujący, że po ukończeniu nauki ubezpieczony został przekazany do (...), twierdzenia skarżącego w przedmiocie jego zatrudnienia na podstawie umowy o naukę zawodu w latach 1968-1971 Sąd ocenił jako wiarygodne.

W konsekwencji poczynionych ustaleń Sąd uznał, że ubezpieczony w okresie spornym od 1.09.1968 r. do 23.06.1971 r. był pracownikiem młodocianym zatrudnionym na podstawie umowy zawartej o praktyczną naukę zawodu i zatrudnienie to jest okresem składkowym w rozumieniu art.6 ust.2 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSO Janina Kościelniak

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

G., (...)

(...)

(...)